

A Reneszánsz-kutató Csoport 1974. évi munkája

1974 folyamán a Csoport több kiadványsorozata tovább gyarapodott. A *Humanizmus és Reformáció* 3. és 4. köteteként megjelent Szabó György *Abafáji Gyulay Pál* és Kathona Géza *Fejezetek a török hódoltsági reformáció történetéből* című műve. Ötödik kötetként megjelenés előtt áll Bálint Sándornak *Szeged reneszánszkori műveltsége* című könyve. Napvilágot látott a *Régi Magyar Költők Tára* VII. kötete, a *Katolikus egyházi énekek (1608–1651)* Holl Béla sajtó alá rendezésében. A Bethlen Gábor korának költészetét magában foglaló, Komlószi Tibor és Stoll Béla által előkészített VIII. kötet már nyomdában van, a Varga Imre által sajtó alá rendezett s az 1630–1664 közötti történeti jellegű költészetet tartalmazó IX. kötet pedig lektorálás előtt áll. A *Reneszánsz Füzetek*-nek két újabb száma jelent meg, s így a sorozat most a 27. számnál tart. A Csoport többi sorozatának ebben az évben ugyan nem jelent meg kötete, de mindegyikből várja egy-egy újabb kötet a megjelenést 1975-ben. Így a „*Studia Humanitatis*” második köteteként az 1973. évi velencei-magyar kollokvium anyagának megjelenése várható, *Rapporti veneto-ungheresi all'epoca del Rinascimento* címmel. A *Bibliotheca Scriptorum Medii Recentisque Aevorum* új folyamának első köteteként a Bonfini-kiadás V., zárókötetének megjelenése esedékes, melyet Kulcsár Péter készített elő kiadásra; ugyancsak neki köszönhető Ransanus *Epitome*-jének kritikai kiadása is, mely szintén kiadásra készen áll. Végül a *Bibliotheca Hungarica Antiqua* IX. köteteként az 1566. évi *Váradai énekeskönyv* hasonló kiadása esedékes, Schulek Tibor kísérő tanulmányával.

1974-ben is rendszeresen folytatódtak a Csoportnak az egyetemek régi magyar tanszékeivel közösen rendezett havi felolvasó ülései. 1974-ben az alábbi előadások hangzottak el:

Schulek Tibor: Az 1566. évi Váradai énekeskönyv (január 16.)

Varga Imre: A bujdosó költészet genezise (február 13.)

Barlay Ö. Szabolcs: Reneszánsz muzsika Báthory Zsigmond udvarában (március 13.)

Nagy Zoltán: Galeotto Esztergomban (április 17.)

Juliusz Domański (Varsó): Quelques remarques sur l'attitude d'Érasme envers la Philosophie (május 22.)

Lech Szczeniowski (Varsó): Eretici in Cracovia nella seconda metà del '500 (május 22.)

Ferdinándy Mihály (Puerto Rico): Magyar vonatkozások a XVI. századi spanyol történetírók műveiben (június 12.)

Gyenis Vilmos: Galeotto és a hazai humanista facétia (június 26.)

Sz. Koroknay Éva: A korvin-kötések történeti tanulságai (szeptember 11.)

Székely György: Városok és nyelvek Kelet-Középeurópában (október 23.)

Dán Róbert—Németh S. Katalin: A Pécsi Disputa (november 22. Szeged)

Pirnat Antal: "Ariánus biblia" (november 22. Szeged)

Klaniczay Tibor: A keresztshad eszméje és a Mátyás-mitosz (november 23. Szeged)

William Melczér (Syracuse, USA): Alcuni aspetti del pensiero politico conservativo del Petrarca (december 18.)

A Csoport életében a legnagyobb esemény a május 15–18-án Sárospatakon „Szenci Molnár Albert és a magyar késő-reneszánsz”, címen megrendezett ülészak volt. A Szenci Molnár születése 400. évfordulója alkalmával rendezett kollokviumra az MTA I. Osztályának és Sárospatak Város Tanácsának védnöksége alatt, a Csoport, valamint az egyetemek régi magyar irodalomtörténeti tanszékei és az ELTE nyelvészeti tanszékei közös rendezésében, a sárospataki vár lovagtermében került sor. A Csoport munkatársai közül az ülészakon *Horváth Iván* tartott előadást, „Számítatlan az Soc Vala vala vala” címmel. (Az ülészak ismertetését lásd az ItK 1974. évi 5. számában, valamint Bibliothèque d'Humanisme, 1974. pp. 635–636.)

Ami a Csoport kollektív termv munkáit illeti, az utolsó simítások is megtörténtek a magyarországi barokkról szóló, francia nyelvű tanulmányköteten, s a kézirat átadatott a *Baroque*

(Montauban) c. folyóirat szerkesztőjének, *Felix Casti*, professzornak, publikálás céljából. A moszkvai Gorkij Intézettel közösen készülő tanulmánykötet utolsó tanulmányai az év folyamán elkészültek, megvitatásukra október 7—14 között került sor Moszkvában, *Horváth Iván* és *Klaniczay Tibor* részvételével. Jelenleg megkezdődött a franciára fordított szöveg nyelvi lektorálása. Az AILC égisze alatt készülő nagy 4 kötetes, összefoglaló reneszánsz irodalomtörténet munkálatai is lendületesen haladtak előre. A munkálatokat irányító szerkesztő bizottságnak (*Klaniczay Tibor*, *Eva Kushner*, *André Stegmann*) az év folyamán többször is alkalma volt megbeszéléseket folytatni Budapesten, Sárospatakon, Párizsban és Azay-le-Ferronban. Ez utóbbi helyen szeptember végén már a nagyszámú elkészített kézirat megvitatására is sor került. Ez alkalommal a magyar szerzők által készített és itt bemutatott fejezetek, nevezetesen *Bónis György*, *Csapodi Csaba* és *Kulcsár Péter* munkái általános elismerést arattak. Az év folyamán egy új nemzetközi vállalkozás is megindult, a Lengyel Tudományos Akadémia Filozófiai és Szociológiai Intézetének a kezdeményezésére. Közösen elhatározták Dudith András levelezésének teljes összegyűjtését és a *Bibliotheca Scriptorum* . . . sorozatban való kiadását. A közös munka részleteit május 21-én Budapesten tárgyaltuk meg a munkálatokat lengyel részről irányító *Juliusz Domański* és *Lech Szczucki* kollégáinkkal. Magyar részről a Dudith-levelezés összegyűjtésének és sajtó alá rendezésének a munkáját *Szepessy Tibor* végzi.

A Csoport 1974. évi tevékenységét a korábbiaknál talán nagyobb mértékben jellemezte az egyéni monografikus munkáknak, jórészt disszertációknak az előrehaladása. *Bitskey István* aspiráns Pázmány prédikációiról, *Horváth Iván* és *Komlowszki Tibor* Balassi Bálintról, *Klaniczay Tibor* a XV. századi magyar egyetemekről, *Pirnat Antal* a kelet-európai antitrinitarizmusról, *Stoll Béla* a textológia elméleti és módszertani kérdéseiről, *Varga Imre* a XVII. századi bujdosó költészetéről, *Varjas Béla* a XVI. századi magyar nyelvű költészetéről, *V. Kovács Sándor* a Mátyás- és Jagelló-kori humanista költészetéről készülő munkáján dolgozott. Ez év folyamán kapcsolódott be a Csoport munkájába *Bónis György*, a jogtudományok doktora, aki a reneszánszkori magyar politikai elmélet, elsősorban Révay Péter munkája feldolgozását kezdte el. Az év folyamán ösztöndíjasként Csoportunk keretében folytatta kutatásait *Amedeo Di Francesco*, aki befejezte és benyújtotta Balassi Bálintról szóló olasz nyelvű kandidátusi disszertációját. Mint ösztöndíjas középiskolai tanár, az év első felében *Csonka Ferenc* Schesaeus műveinek kiadásán, *Ludányi Mária* pedig a *Constantinus és Victoria* c. dráma vizsgálatán; az év második felében *Bors Irén* Zrínyi stílusának elemzésén dolgozott.

Kutatásai érdekében több munkatársunknak volt alkalma több hónapot külföldön tölteni, így *Bitskey István* Bécsben és Rómában, *Klaniczay Tibor* Rómában, Milánóban és Velencében, *Komlowszki Tibor* Párizsban és *Stoll Béla* Rómában végzett kutatásokat. Nemzetközi kollokviumokon vagy azoktól függetlenül többen tartottak előadást külföldön. Így *Bónis György* július 11-én, a XVII. Tours-i Nemzetközi Humanizmus Kollokviumon, „L'Etat corporatif au commencement du XVIe siècle: théorie et pratique”, *Klaniczay Tibor* március 9-én a római Accademia Nazionale dei Lincei, március 25-én a milánói Katolikus Egyetemen és április 19-én a velencei egyetemen „Matthia Corvino e l'umanesimo italiano” és *Varjas Béla* pedig november 7-én a petrarkizmusról szóló dubrovnikai kollokviumon „Die Lyrik der Petrarchisten und ihre sozialhistorischen Bedingungen im Ost-Mittleuropa” címmel. *Varjas Béla* ezenkívül részt vett a Bukarestben megtartott balkanisztikai kongresszuson szeptember 4-től 10-ig, *Klaniczay Tibor* pedig a Reneszánsz-kutató Intézetek Nemzetközi Szövetsége július 6-án Párizsban tartott vezetőségi ülésén, valamint az Azay-le-Ferron-i francia—magyar összehasonlító irodalomtörténeti kollokviumon, szeptember 26—28-án.

K. T.

Vita Szegedy-Maszák Mihály Madách-tanulmányáról

(1974. április 21.)

A Madách-émlékülésen elhangzott előadás szövegét (amely az ItK 1973. évi 4. számában jelent meg, a 403—408. oldalon) *Szegedy-Maszák Mihály* átdolgozta a készülő tanulmánykötet (szerk. *Horváth Károly*) számára. A jelentősen kibővített tanulmányt a Klasszikus Magyar Irodalmi Osztály megvitatta; ennek anyagát közülük itt, a szokásosnál nagyobb terjedelemben, mivel a hozzászólások nemcsak képviselték *Az ember tragédiájának* legjellemzőbb mai interpretációs irányait, de nyíltan felvetették az újraértelmezés szükségességét és lehetőségeit. A vitaülést *Lukács Sándor* osztályvezető vezette.